

Knjižnica nije more tišine

dr. sc. Korina Udina

korinau@yahoo.com

Uz Europsku godinu kulturne baštine

Slovo po slovo, glagoljsko ili latinično, dva slova, dva glasa, da bismo mogli glagoljati¹, kao dva stopala da bismo mogli uspravno stajati, misliti, sanjati.

*S Az buky vedi glagoljo dobre est živet*² započela je pismenost *kako ljudi je myslite*³, pismena su pronašla knjige, knjige su sagradile knjižnice, a knjižnice čuvaju kulturnu baštinu, naš kulturni identitet, repozitorij naših sjećanja. Knjižnice su mjesta potaknutih mišljenja i interakcije. Kao što umjetnici, pisci obogaćuju i grade svoja djela prizorima, zvukovima, bojama koji oblikovani u nekom mediju razvijaju impresije, koristeći različite medije knjižničari/knjižničarke u knjižnicama već desetljećima pretražuju te impresije, utječu na stav, mišljenje, osjećaje, snalaženje pojedinaca u svakodnevnim izazovima. I tako je to od davnina.

---

¹ Stsl. glagoleti “govoriti”

² Imena slova glagoljice: a, b, v, g, d, e, ž

³ Imena slova glagoljice: k, l, m

Prvi hrvatski školski zakoni iz 1871., 1874. i 1888. godine propisuju školske knjižnice kao obavezne institucije. U to vrijeme počinje priča o hrvatskim školskim knjižnicama.

1888. g. školske knjižnice imaju zakonski okvir djelatnosti, 1988. g. školski knjižničari imaju prvi državni stručni skup za stručno usavršavanje Proljetnu školu školskih knjižničara (PŠŠK) koja se od tada održava jednom godišnje u kontinuitetu. 1998. državni skup školskih knjižničara PŠŠK obilježava 10. godišnjicu opstanka u ratnim vremenima, u Crikvenici. 2008. g. obilježava se 20. godina djelovanja PŠŠK u Opatiji i prvi put se dodjeljuje državna nagrada "Višnja Šeta" za izvrsnost u radu školskih knjižničara. 2018. g. organizirana je 30. Proljetna škola školskih knjižničara, u Baški na Krku, kolijevci glagoljaštva.

Je li slučajnost da prvi Zakon koji utemeljuje školske knjižnice piše naš sugrađanin u Rijeci, susjed sa Pećina, iz vile Ružić, ban Ivan Mažuranić? O zapisima najzaslužnijeg za utemeljenje školskih knjižnica u Hrvatskoj na otvaranju 30. Proljetne škole govorio je Theodor de Canziani, skrbitelj Spomeničke knjižnice i zbirke Mažuranić-Brlić-Ružić i fondacije Matilde Ružić u Vili Ružić, čuvar baštinjenog, čuvar osobne knjižnice hrvatskog bana Ivana Mažuranića.

Je li slučajno da u Rijeci, stotinu godina kasnije, 1988. nastaje Proljetna škola, godišnji državni stručni skup za stručno usavršavanje školskih knjižničara? I nije slučajno da se je 30 godina kontinuiranog stručnog usavršavanja obilježilo ovdje, u Primorsko-goranskoj županiji, na izvoru pismeno-

Multimedijalna izložba 30. PŠŠK

sti, u Baški. Knjižničarsko društvo Rijeka je bilo suorganizator skupa koji je imao visoko pokroviteljstvo predsjednice Republike Hrvatske.

Školska knjižnica davno je prestala biti more tišine. Od ormara s knjigama za učitelje prerasla je u mjesto interdisciplinarnog rada s učenicima od 6 do 18 godina. Vodeći se idejom koju smo učili posljednja tri desetljeća u Proljetnim školama školskih knjižničara, da poimanje, razumijevanje i svijest o svijetu koji nas okružuje dolazi najčešće putem osjetilnih impresija, svaka Proljetna škola imala je svoju priču, temu, kojoj su bili posvećeni stručno/znanstveni radovi, kulturna i javna događanja organizirana na svakom državnom okupljanju. Ovogodišnja, svečana XXX. Proljetna škola

*Multimedijalna izložba 30. PŠŠK – ravnatelj
OŠ Fran Krsto Frankopan Serđo Samblić*

školskih knjižničara Republike Hrvatske, također je imala svoju priču, temu: Tradicija i suvremenost u radu školskog knjižničara.⁴

Asocijacije za organizaciju skupa su krenule od glagoljice do multimedije, prekoračena su stoljeća. Zrnca prošlog vremena sakupljena su u kolaž. Takav kolaž o radu vrijednih školskih knjižničara, znanstvenika, pisaca, knjižničarskih društava, udruga, škola, gradova i pojedinaca pripremile

---

⁴ O svim temama koje su bile sadržaj ovogodišnjeg usavršavanja školskih knjižničara može se pročitati u Zborniku XXX. Proljetna škola školskih knjižničara Republike Hrvatske, Tradicija i suvremenost u radu školskog knjižničara, dostupnom na stranici izdavačke djelatnosti Agencije za odgoj i obrazovanje Zagreb, <https://www.azoo.hr/index.php?view=publications>

su članice organizacijskog odbora: Alida Devčić Crnić, Tatjana Krpan Mofardin, Koraljka Mahulja Pejčić, Gabrijela Mahmutović, Sandra Vidović i Korina Udina.

Za početak pripremljena je trodnevna multimedijalna izložba kao obavezno kulturno i javno događanje koje prati svaku do sada organiziranu Proljetnu školu. Prolazeći izložbom ispričana je priča o ljubavi knjižničara prema svom poslu projekcijom filmova na desetak LCD ekrana. Umjesto slikarskog platna koje bilježi jedan trenutak, postavljene su žive slike na ekranima, bezbroj trenutaka, na slikarske stalke jer rad u školskoj knjižnici je doista posebna umjetnost.

Tiskan je plakat sa sadržajem izložbe:

Multimedijalna izložba “30 godina PŠŠK”,

od 18.04.2018. do 21.04.2018.,

Hotel Corinthia, Baška, Krk:

- “Prije vremena – Ante tempus” dokumentarni film u sjećanje na Višnju Šetu, autorica dr. sc. Korina Udina, predsjednica KDR-a Rijeka
- “Moja duša otvorena knjiga” promotivni spot o knjižnicama iz primorsko-goranskih školskih knjižnica, autorice: Sara Livačić i Alida Devčić Crnić, OŠ Podmurvice, Rijeka
- “Zbornici PŠŠK od 1988.-2018.” autorica Gabrijela Mahmutović, Srednja škola za elektrotehniku i računalstvo, Rijeka

- “Život osnovnoškolskih knjižnica Primorsko-goranske županije” autorica Koraljka Mahulja Pejčić, OŠ Ivana Zajca, Rijeka
- “Čitamo, pišemo, govorimo, slušamo, glumimo... u školskim knjižnicama!” autorica Tatjana Krpan Mofardin, OŠ Brajda, Rijeka
- “Županijska stručna vijeća osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižničara Primorsko-goranske županije od 2014. do 2018. godine”, autorica Alide Devčić Crnić, OŠ Podmurvice, Rijeka
- “Stvaraonica školske knjižnice Prve riječke hrvatske gimnazije u Rijeci”, autorica Sandra Vidović, Prva riječka hrvatska gimnazija, Rijeka
- “Projekti Srednje škole Hrvatski kralj Zvonimir”, autorice: Mirjana Komadina-Mergl, Ana Pasarić, Daria Oravec, Srednja škola Hrvatski kralj Zvonimir, Krk
- “Knjižnica 5”, autorica Daniela Samaržija, Škola za primijenjenu umjetnost u Rijeci
- “1988.-1998.-2008.-2018.” autorica dr. sc. Korina Udina, OŠ Kostrena

Izložba ovog digitalnog materijala je trajna vrijednost i može se organizirati svugdje. Većina posjetitelja pronašla je sebe i svoj rad u tim zaustavljenim trenutcima. Radovi o školskim knjižnicama Primorsko-goranske županije prikupljeni su kao potvrda svega naučenog u 30 godina rada, u 30 Proljetnih godina. Uključena su bila sva osjetila posjetitelja, vizualna, auditivna, taktilna, osjetilna, prostorom se širio miris lavande pripremljenih vrećica, uz miris i okus domaćih kolača.

Logo 30. PŠŠK na vrećicama lavande

Ponekad treba pogledati unatrag da bi se znalo koliko se je daleko odmaklo. Pogled u rad Proljetne škole i svega onog što je Škola promovirala jasno prezentira što je suvremena funkcija školske knjižnice. Ako je do sada školska knjižnica zvana “srce škole”, onda je prema predstavljanim radovima postala “žila kucavica” svake škole.

Kulturno umjetnički program otvaranja 30. PŠŠK pažljivo je biran kriterijem uključivanja svih osjetila. Pozvani su najbolji nagrađivani učenici naše županije koji su postigli svoje uspjehe uz angažiranost školskih knjižničara.

Takav je na primjer bio međunarodni projekt “Dobra volja je najbolja” u izvanškolskom istraživačkom projektu “Čitajmo zajedno – čitajmo naglas: zaboravljene knjige” kojeg smo predstavili u programu. 2018. godine susre-

li su se ovogodišnji dobitnici nagrade Višnja Šeta, Hrvatske udruge školskih knjižničara: Denis Vincek kao voditelj projekta i Alida Devčić Crnić kao mentorica učenika 4. razreda OŠ Podmurvice koji su čitali zaboravljenu knjigu Kekec, Josipa Vandota. Ovaj model rada u školskoj knjižnici je rezultirao pročitanoj knjigom, snimljenim filmom, plesnom točkom i prezentacijom učenika na završnici Nacionalnog projekta održanog u Kinu Tuškanac u Zagrebu.

Suprotstavili smo s jedne strane točke folklorne grupe OŠ Fran Krsto Frankopan Krk, KD "Šoto" Jurandvor – Baška, učenika PŠ Baška od 1. do 7. razreda, dakle tradicionalni ples sa koreografijom suvremenog plesa "U knjižnici" na glazbu Alexandera Glazunova "Les Vendredis" nastaloj u interakciji educiranih plesača, nastavnika i odgajatelja, OŠ za klasični balet i suvremeni ples pri OŠ Vežica. Škola koristi svoje djelovanje i ključnu ulogu u postavljanju plesne umjetnosti kao jedne od središnjih kulturnih točaka u Rijeci i Hrvatskoj. Svojim radom ova škola postala je idealna platforma za odgajanje i obrazovanje mladih talenata, ali i referentna ustanova za komuniciranje i promoviranje ove vrste umjetnosti među uzrastom školske dobi u najboljem razvojnem trenutku za uspostavljanje kulturnih sustava vrijednosti. Koreografiju svih plesnih točaka pripremile su: Martina Rukavina, Sanja Josipović i Cristina Lukanec.

Suprotstavili smo čist i prirodan glas recitala "Naša bura", recitatora knjižničara koji godinama postižu zapažene rezultate na državnom LiDraNu, zahvaljujući kontinuiranom radu na kultiviranom govoru školske knjižničarke Tatjane Krpan Mofardin OŠ Brajda, i tehnologiju, video spot

o svim školskim knjižnicama PGŽ-a "Moja duša otvorena knjiga" koji su izradile školska knjižničarka Alida Devčić Crnić i Sara Livačić, prof. HJ iz OŠ Podmurvice. Spot je bio sastavljen od kratkih video filmova koje su snimile i poslale školske knjižničarke i knjižničari iz školskih knjižnica PGŽ-a. Najbolji video isjecci složeni su u mozaik koji naglašava brojnost, svestranost i zajedništvo u našoj županiji.

Školske knjižnice iz Rijeke i okolice, s otoka i iz Gorskog kotara mogu se pohvaliti visokim standardom, educiranošću i profesionalnošću knjižničara te stalnom željom da budu još bolji, kreativniji. Intenzivan rast i razvoj ove profesije dočekati će zasluženu krunu iduće godine kada Hrvatska udruga školskih knjižničara od 21. do 25. listopada 2019. organizira prvi Svjetski kongres školskih knjižničara u Hrvatskoj u Dubrovniku. O IASL 2019 Annual Conference može se informirati na poveznici: <http://www.iasl2019.hr/>

Baštinjeno o knjižnicama

Nešto se nije promijenilo posljednjih trideset godina. Iako postoje nastojanja angažiranih školskih knjižničara, Hrvatske udruge školskih knjižničara, da se ta praksa promijeni, djelatnost školskih knjižnica nikako da se zakonski uokviri kao što je to bilo 1888. g.

Prije stotinu godina Zakonima je bila uređena legislativa prema kojoj su utemeljene školske knjižnice što je istražio izv. prof. dr. sc. Emerik Munjiza sa Filozofskog fakulteta u Osijeku i Snježana Kragulj, sa Učiteljskog fakulteta u Osijeku u radu *Utemeljenje i rad školskih knjižnica u Hrvatskoj do*

*kraja XIX. stoljeća*⁵. Rad daje izvrstan presjek svih zakonskih okvira u kojima se razvija školsko knjižničarstvo.

Prvi hrvatski školski zakoni iz 1871., 1874. i 1888. godine propisuju školske knjižnice kao obavezne institucije, *školske knjižnice*, propisuju tadašnji zakoni, *treba izdržavati školska uprava, a to su kotari i općine*. U sva tri školska zakona utemeljenje školskih knjižnica vezano je *uz produžno stručno usavršavanje učitelja*. Produžno (permanentno) stručno usavršavanje učitelja bilo je zakonska obveza. Kako bi učitelji mogli udovoljiti ovoj zakonskoj obvezi, bilo je nužno stvoriti potrebne preduvjete, među kojima posebno značajnu ulogu imaju školske knjižnice, piše Munjiza.

Članak 73. Školskog zakona iz 1871. godine, među ostalim obvezama školskih kotara određuje i obvezu izdržavanja školskih knjižnica, pri čemu se ne navodi potrebni iznos novca. Isti članak preporučuje da i sami učitelji svojim donacijama pomognu rad školskih knjižnica. U navedenom zakonskom članku učiteljima se preporučuje da za potrebe školskih knjižnica dobrovoljno izdvajaju 0,5% od svojih mjesečnih plaća (Zakon, 1871.).

U školskom zakonu iz 1874. godine produžno stručno obrazovanje učitelja regulirano je člancima 95-100. Unutar produžnog stručnog obrazovanja učitelja izričito o školskim knjižnicama govori članak 95. Ovaj članak gotovo na isti način kao i prethodni zakon određuje školskim općinama izdržavanje i rad školskih knjižnica. U ovom je zakonu odredba konkretnija i obve-

---

⁵ Rad je objavljen u *Život i škola*, br. 23 (1/2010.), god. 56., str. 153.-168.

zuje svaku školsku općinu da godišnje mora minimalno izdvajati 10 forinti za rad školske knjižnice (Zakon, 1874.).

Školski zakon donesen je 1888. godine *Zakon ob uređenju pučke nastave i obrazovanja pučkih učitelja u Kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji. Školski zakon iz 1888. godine u potpunosti na isti način kao i prethodni zakon određuje izdržavanje školskih knjižnica, člankom 91. (Zakon, 1888.).*

Čitanje je vještina koju baštinimo od antičkih vremena. Prije stotinu i trideset godina je zapisano da se: *Čitanjem ne proširuje samo spoznaja, nego se snažno djeluje i na emocije, moral i etiku. Kako bi se sve navedene zadace realizirale, učitelj knjižničar mora uputiti učenike kako čitati. Bilo bi poželjno da djeca pri čitanju imaju i bilježnice u koje će zapisivati temeljne pojmove, vrijednosti i opise. Mogu imati djeca i bilježnice, gdje štošta bilježe, a time bi se u velike unapređivao pismeni i usmeni izraz misli. (Klobučar, 1897.)* Tada je definirana suvremena funkcija školske knjižnice. I kasnije o važnosti poticanja čitanja piše Klobučar.

Učeničke knjižnice trebaju nastojati da kod djece probude stalan i trajan interes za čitanje. Čitanjem se savladava tehnika čitanja. No nije svrha čitanja samo savladavanje tehnike čitanja, nego i razumijevanje pročitanoa teksta. Samo čitanje s razumijevanjem je u spoznajnoj funkciji (Klobučar, 1902.).

Školske knjižnice su u početku ipak bile pretežno učiteljske, trebale su osigurati nužno potrebne naslove za rad i usavršavanje učitelja, a tek će kasnije dobiti i ulogu učeničkih knjižnica.

Knjižnica je dakle sredstvo, kojim se starijem učitelju prilika pruža, da može s duhom vremena i moderne pedagogije napredovati, a mladu opet, da u učiteljstvu sabrana zrnca sabije, skuje u zlato: obojici pako da na svojoj daljnjoj naobrazbi i usavršavanju učiteljskom uzmognu neprestano raditi. (Jožićić, 1875., 283.)

Prema *Službenom glasniku* (iz 1883.) 1881./82. školske godine u svim školskim knjižnicama na području Hrvatske i Slavonije nalazilo se 31.876 knjiga u učiteljskim knjižnicama i 6.054 knjige u učeničkim knjižnicama. Nekoliko godina kasnije u *Službenom glasniku* za 1904./05. navodi se broj od 348.227 knjiga u učiteljskim knjižnicama i 135.458 knjiga u učeničkim knjižnicama.

Pojam školske knjižnice, u to vrijeme, ne označava poseban prostor nego posebne ormare u kojima se nalaze i čuvaju školske knjige. Knjižničar se bira između učitelja koji već rade u školama, prema svom interesu. Školske knjižnice su bile u izrazitoj pedagoškoj funkciji učitelja, učenika pa i u puka na svom školskom području.

Stotinu godina kasnije, Zakonom o knjižnicama iz 1997. školske knjižnice gube takav povijesni zakonski okvir. Obzirom da je stručno znanstvenim radom ojačala teorijska i praktična metodologija rada školskih knjižničara u odgojno-obrazovnim institucijama, kroz ranije navedeno desetljeće stručnog usavršavanja Proljetnih škola školskih knjižničara, ovaj Zakon o knjižnicama je bio profesionalno razočaravajući. Samo navođenje postojanja školskih knjižnica u knjižničnom sustavu RH i jednim člankom utvrđivanje da svaka škola treba imati školsku knjižnicu, profesiji koja se je

intenzivno razvijala prateći najmodernija postignuća svjetskih udruženja školskih knjižničara, to je bilo nedovoljno. Pored niza neodgovarajućih odredbi ukazivano je na profesionalnu “neprohodnost” knjižničnog sustava RH: različito napredovanje u stručnim zvanjima za knjižničare koji rade u obrazovnom (MZOS) i kulturnom sustavu (MK). Najveća zamjerka profesionalne zajednice školskih knjižara i tada je bilo stjecanje stručnih zvanja. Stručne poslove u knjižnicama, samostalnim i u sastavu, obavljaju pomoćni knjižničari, knjižničari, diplomirani knjižničari, viši knjižničari i knjižničarski savjetnici. Ukazano je da u školskim knjižnicama stručne knjižničarske poslove obavlja samo visokoobrazovani stručni suradnik knjižničar, stručni suradnik knjižničar mentor i stručni suradnik knjižničar savjetnik. Iste razine napredovanja u MK i ministarstvu znanosti i obrazovanja izjednačile bi mogućnost napredovanja visokoobrazovanih knjižničarskih djelatnika i omogućile ravnopravno zapošljavanje knjižničara u svim knjižnicama.

Afirmaciju profesije i formalno obrazovanje školskih knjižničara istražuju mnogi autori. Lasić-Lazić (1993) u članku obrazlaže stanje devedesetih godina u obrazovanju knjižničara s osvrtom na školske knjižničare uspoređujući situaciju u obrazovanju knjižničara u zemljama Europe i u Americi u čijim standardima *“nedvosmisleno stoji da školski knjižničar treba imati učiteljski stupanj uz kombinaciju knjižnične i informacijske znanosti.”* Autorica nadalje navodi da se u Hrvatskoj raspravljalo o odvajanju školovanja školskih knjižničara no već u početku je ideja napuštena jer je to bilo preskupo i nepotrebno s obzirom da se smatra da je *“školovanje*

knjižničara na Filozofskom fakultetu koncipirano tako da omogućuje različite kombinacije uz informacijsku znanost u okviru koje se knjižničarstvo izučava, a ostavlja mogućnost kombiniranja svih grupa i psihološko-pedagoško obrazovanje". Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, tadašnjoj Katedri za bibliotekarstvo, knjižničari se obrazuju od 1976. godine. Temeljni stav o temi autorica je izrazila rečenicom kojom objašnjava da nitko od djelatnika u školi ne može postati profesor matematike ili jezika ako položi stručni ispit, da osoba najprije treba biti profesor matematike ili jezika. Navela je da se knjižničar može postati bez diplome knjižničara, a nakon nekoliko godina iskustva radom, samo polaganjem stručnog ispita.

Profesionalna zajednica školskih knjižničara danas smatra da se temeljna stručna zvanja stječu akademskim obrazovanjem na fakultetima, u redovnom ili izvanrednom studiranju i ne mogu se stjecati na neki drugi način.

Obzirom na brojnost sveučilišnih studija koji već desetak godina obrazuju magistre bibliotekarstva/knjižničarstva/informacijskih znanosti, te obzirom na novi Pravilnik MZO-a o potrebnoj odgovarajućoj vrsti obrazovanja učitelja i stručnih suradnika, smatra se da se u školskim knjižnicama, pod nadležnošću MZOS-a, zapošljavaju kompetentni knjižničari diplomanti hrvatskih sveučilišta sa traženim sveučilišnim stupnjem obrazovanja.

Nakon polaganja stručnog ispita pri Agenciji za odgoj i obrazovanje za završetak pripravništva, i potpisivanja ugovora o radu u MZOS, apsurdno je polaganje dodatnog stručnog ispita pri Ministarstvu kulture, kojim se

stječu/potvrđuju kompetencije “diplomiranog knjižničara”. Polaganje ispita kojim se propituje znanje stečeno sveučilišnim studijskim programima knjižničarstva/informacijskih znanosti obezvrđuje zvanja magistra knjižničarstva/informacijskih znanosti dodajući im zvanje diplomiranog knjižničara. Postoje situacije kada se sveučilišno obrazovanje magistra ili doktora informacijskih znanosti potvrđuje ispitom za “zvanje” diplomiranog knjižničara što je doista obezvrjeđivanje već stečenog akademskog

zvanja i znanja. U društvu u kojem djeluje desetak sveučilišnih studija knjižničarstva/informacijskih znanosti u svim većim gradovima Hrvatske, besmisleno je imati arhaično doškolovanje školovanog kadra.

S obzirom na brojnost školskih knjižnica i knjižničara smatra se da je prema broju članova i aktivnostima Hrvatske udruge školskih knjižničara (dugogodišnji angažman na unaprjeđenju zakonskih i materijalnih pretpostavki za unaprjeđenje školskoga knjižničarstva, rad na pripremi strateških

Multimedijalna izložba s mirisom lavande – Baška 2018.

dokumenata: Strategije knjižničarstva RH 2015-2020 i Standarda za školske knjižnice 2014.) to zasad jedina udruga koja zastupa interese ove profesije.

Zastupa se stav da bi prije donošenja zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti bilo neophodno donijeti Nacionalnu strategiju razvoja knjižnica i knjižnične djelatnosti koja bi bila usklađena s već donesenom Nacionalnom strategijom obrazovanja, znanosti i tehnologije i Nacionalnom strategijom poticanja čitanja, navodi se u dopisima MK i MZOS koji su dostupni na poveznicama: <http://www.husk.hr/dopis-predsjedniku-vlade-rh> i <http://www.husk.hr/category/aktivnosti/dopis/>.

Članstvo HUŠK-a u najvišim međunarodnim profesionalnim tijelima: IFLA i IASL omogućuje svim članovima pridruženo članstvo u tim međunarodnim udrugama, štiti profesionalne interese školskih knjižničara u svakom tijelu koje odlučuje o položaju i zakonskom okviru djelatnosti školskih knjižničara u Hrvatskoj.

Knjižnice su jedne od najstarijih ustanova svijeta, već 4.600 godina čuvaju i omogućavaju pristup zapisanome znanju. Sukladno tome, i knjižničarstvo je jedna od najstarijih i najuređenijih profesija. U mnogim društvima knjižničarstvo je prepoznato kao djelatnost od posebnoga društvenog interesa jer značajno doprinosi njegovom obrazovnom, kulturnom i gospodarskom razvoju. Međunarodna strukovna udruženja knjižničara su jedna od najbrojnijih i najorganiziranijih profesionalnih udruženja u svijetu (IFLA). Hrvatsko knjižničarstvo, prema profesionalnoj organiziranosti kroz HKD i HUŠK, te njihovoj angažiranosti u međunarodnoj profesionalnoj zajednici, prema broju i značaju ostvarenih programa, uživa veliki ug-

led na međunarodnoj razini. Školski knjižničari smatraju da su prema svojim stručnim kapacitetima i upućenosti trebali imati puno veći utjecaj na sadržaj Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti.

Literatura

Emerik Munjiza, Snježana Kragulj: Utemeljenje i rad školskih knjižnica u Hrvatskoj do kraja XIX. Stoljeća, *Život i škola*, br. 23 (1/2010.), god. 56., str. 153.-168.

